

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ПУЛЮЯ
ФАКУЛЬТЕТ ІНЖЕНЕРІЇ МАШИН, СПОРУД І ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА АВТОМОБІЛІВ

МИХАЙЛИШИН ДМИТРО АНДРІЙОВИЧ

УДК 629.33

**ПРОЕКТ ДІЛЬНИЦІ СТО ДЛЯ ПЕРЕОБЛАДНАННЯ ТА ТЕХНІЧНОГО
ОБСЛУГОВУВАННЯ ГАЗО-БАЛОННОГО ОБЛАДНАННЯ АВТОМОБІЛІВ
ЗАЗ LANOS3 ДОСЛІДЖЕННЯМ ВИДУ ПАЛИВА НА ЙОГО
ЕКСПЛУАТАЦІЙНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ**

8.07010601 «Автомобілі та автомобільне господарство»

Автореферат

дипломної роботи на здобуття освітнього ступеня «магістр»

Тернопіль
2017

Роботу виконано на кафедрі автомобілів Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя Міністерства освіти і науки України

Керівник роботи: кандидат технічних наук, старший викладач
Тесля Володимир Олегович,
Тернопільський національний технічний університет
імені Івана Пулюя,

Рецензент: кандидат технічних наук, доцент кафедри Технології
машинобудування
Радик Дмитро Леонідович
Тернопільський національний технічний університет
імені Івана Пулюя, України,

Захист відбудеться 22 лютого 2017 р. о 9⁰⁰ годині на засіданні екзаменаційної комісії №5 у Тернопільському національному технічному університеті імені Івана Пулюя за адресою: 46000, м. Тернопіль, вул. Текстильна, 28, навчальний корпус №9, ауд. 106

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми роботи. В наш час все більш поширеним стає переведення легкових автомобілів на живлення зрідженим нафтовим газом (ЗНГ). Це пов'язано з тим, що ціна на бензин постійно зростає, а ціна газового палива традиційно знаходиться на рівні 50 - 60 % від його вартості. При цьому слід відзначити, що таке переобладнання не вимагає значних змін в конструкції автомобіля, а саме газобалонне обладнання в порівнянні з обладнанням для живлення стисненим природним газом є значно дешевшим та має меншу вагу, що дозволяє встановлювати його на легкові автомобілі.

Мета роботи: розроблення проекту дільниці станції технічного обслуговування (СТО) для переобладнання та технічного обслуговуваннягазобалонного обладнання автомобілів ЗАЗ Lanos з дослідженням впливу виду палива на його експлуатаційні характеристики.

Об'єкт, методи та джерела дослідження. Основним об'єктом експериментальних досліджень був серійний легковий автомобіль ЗАЗLanos2007 р.в. з двигуном А15SMS, який обладнали двома системами живлення та технологічний процес встановлення газобалонного обладнання. Методи виконання роботи: економіко-статистичний, графічний, порівняльний, математичного моделювання; теоретико-емпіричний.

Наукова новизна отриманих результатів:

- виконано дослідження впливувстановлення газобалонного обладнання на експлуатаційні властивості автомобіля, які змінюються при зміні виду палива, а саме: тягово-швидкісні, паливна економічність та екологічність;
- проаналізовано конструкцію та службове призначення об'єкту виробництва;
- досліджено способи встановлення аналогічних деталей;
- виконано розроблення технологічного процесу встановлення газобалонного обладнання, для якого вибрано обладнання, оснащення, різальний та вимірювальний інструмент;
- підібрано та спроектовано необхідне технологічне оснащення;
- виконано техніко-економічне обґрунтування прийнятих рішень;
- розглянуто питання застосування інформаційних технологій, охорони праці, безпеки в надзвичайних ситуаціях та екології;
- спроектовано дільницю СТО для переобладнання та технічного обслуговування газобалонного обладнання легкових автомобілів.

Практичне значення отриманих результатів.

Розроблено реальний технологічний процес, який може бути впроваджений в умовах реального виробництва. Розглянуто методику оптимізації компонування виробничого устаткування, яка може бути використана в проектній діяльності.

Структура роботи. Робота складається з розрахунково-пояснювальної записки та графічної частини. Розрахунково-пояснювальна записка складається з вступу, 9 розділів, висновків, переліку посилань та додатків. Обсяг роботи: розрахунково-пояснювальна записка – 167 арк. формату А4, графічна частина – 11 аркушів формату А1

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У вступі проведено огляд переваг та недоліків автомобілів, що працюють на стиснутому (метан) і скрапленому (пропан) нафтовому газі.

В загально-технічному розділі проведено аналіз та тенденції розвитку газобалонного обладнання та аналіз існуючих способів ремонту газового обладнання, наведено загальні відомості про автомобілі працюючі на зрідженому газі, виконано постановку задачі на магістерську роботу.

В технологічному розділі приведено технічне обслуговування та ремонту системи живлення двигунів з газобалонними установками та періодичність та обсяг технічного обслуговування, характеристики балонів для зрідженого газу, проведено аналіз технологічного процесу переобладнання автомобілів.

В конструкторському розділі проведений аналіз пристосувань для ремонту та обслуговування газобалонного обладнання

В спеціальному розділі виконано дослідження можливостей CALS технологій, розглянуто особливості використання систем автоматизованого проектування для вирішення технологічних задач, з допомогою відповідного програмного забезпечення спроектовано альтернативний варіант технологічного процесу.

В науково-дослідному розділі виконано дослідження впливу виду палива на експлуатаційні властивості легкового автомобіля та проведено тяговий розрахунок автомобіля.

В проектному розділі проведено проектування виробничої ділянки для реалізації розробленого технологічного процесу: виконано технічне планування ділянки по діагностуванні газової апаратури, визначення розмірів основних і допоміжних площ цеху та ділянки, визначення основних розмірів та вибір типу і конструкції будівлі, розроблено компоновальний план цеху план розміщення обладнання, проведено вибір вантажопідйомних і транспортних засобів.

В розділі «Обґрунтування економічної ефективності» розглянуто питання організації виробництва і проведено розрахунки техніко-економічної ефективності проектних рішень.

В розділі «Охорона праці та безпека в надзвичайних ситуаціях» розглянуто питання техніки безпеки при експлуатації автомобіля з газобалонним обладнанням, а також проведено розрахунок аварійного освітлення ділянки, та розглянуто питання підвищення стійкості роботи підприємств машинобудівного профілю у воєнний час.

В розділі «Екологія» проаналізовано екологічні проблеми автомобільного транспорту, розглянуто питання енергозбереження та його роль у вирішенні екологічних проблем.

У загальних висновках щодо магістерської роботи описано прийняті в проекті технічні рішення і організаційно-технічні заходи, які забезпечують виконання завдання на проектування; оригінальні технічні рішення, прийняті автором в процесі роботи; технічні рішення роботи, які можуть бути впроваджені у виробництво; техніко-економічні показники.

В додатках до пояснювальної записки приведено відомості специфікацій, комплект технологічної документації по ГОСТ3.1404-86.

В графічній частині приведено технологічні процеси, складальні креслення засобів технологічного оснащення і план розміщення обладнання на ділянці Переобладнання та технічного обслуговування газо-балонного обладнання.

ВИСНОВКИ

Прийняті в дипломній роботі наукові та інженерні рішення дозволили спроектувати ділянку ділянці станції технічного обслуговування (СТО) для переобладнання та технічного обслуговування газо-балонного обладнання автомобілів ЗАЗ Lanos з дослідженням впливу виду палива на його експлуатаційні характеристики досягти суттєвого покращення окремих показників технологічного процесу, а також значне скорочення затрат на оснащення виробничого процесу.

Завдяки застосуванню САПР ТП було синтезовано ще один варіант маршруту обробки, що в поєднанні з існуючими дозволило спроектувати оптимальний технологічний процес.

Розроблені конструкції спеціальних пристроїв дали змогу підвищити якість ремонту деталі і зменшити підготовчо-заклучний час на операціях. Крім того, завдяки застосуванню спеціальних пристроїв, значно покращилися умови роботи виробничих робітників.

Розрахунки економічної ефективності підтвердили правильність прийнятих проектних рішень і показали, що завдяки впровадженню нового технологічного процесу знизилася собівартість деталі, покращилося завантаження деталі, зменшився обсяг капіталовкладень, а також покращився цілий ряд інших техніко-економічних показників.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. ГБО автомобилей LANOS / AVEO / SENS / NEXIA. Моноліт, 2010. 74с.
2. В.И. Ерохов. Газобаллонные автомобили. Конструкция, расчет, диагностика, 600 ст;
3. Единая система конструкторской документации (ЕСКД). Сборник ГОСТов.
4. Маслов Н.Н. Качество ремонта автомобилей. М.: Транспорт 1975. 516с.
5. Организация капитальных ремонтов автомобилей / ред. Н.Н. Маслов. Киев: Техника, 1977. 320с.
6. Шардичев В.А. Основы технологии автостроения и ремонта автомобилей. Л.: Машиностроение. 1976. 560с.
7. Верещак Ф.П. Абелевич Л.А. Проектирование авторемонтных предприятий. Справочник инженера механика. М.: Транспорт. 1975. 328с.

8. Колебанов Б.В. Проектирование производственных участков авторемонтного предприятия. М.: Транспорт. 1975. 296с.
9. Техничко-економические показатели авторемонтных заводов. М.: Минавтотранс. 1975.
10. Оборудование для ремонта автомобилей. Справочник / ред. М.М. Шахнеса. М.: Транспорт 1978. 341с.
11. Справочник технолога авторемонтного производства / ред. Г.А. Малкнива. М.: Транспорт 1977. 407с.
12. Проектирование машиностроительных заводов / ред.Е.С. Ямпольского. Т.1. М.: Машиностроение. 1974. 511с.
13. Апанасенко В.С. и др. Проектирование авторемонтных предприятий. Минск.: Вышешдая школа. 1978. 238с.
14. Ремонт автомобилей / ред. С.Н. Румянцева. М.: Транспорт 1981. 462с

АНОТАЦІЯ

Михайлишин Д.А. Проект дільниці станції технічного обслуговування (СТО) для переобладнання та технічного обслуговування газо-балонного обладнання автомобілів ЗАЗ Lanos з дослідженням впливу виду палива на його експлуатаційні характеристики..8.07010601 «Автомобілі та автомобільне господарство». – Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя. – Тернопіль, 2017

В дипломній роботі виконано розроблення проекту дільниці станції технічного обслуговування (СТО) для переобладнання та технічного обслуговування газо-балонного обладнання автомобілів ЗАЗ Lanos з дослідженням впливу виду палива на його експлуатаційні характеристики.

Ключові слова: ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПРОЦЕС, РЕМОНТ, ГАЗО-БАЛОННЕ ОБЛАДНАННЯ, НАФТОВИЙ ГАЗ, ПРИСТРІЙ, ЕКСПЛУАТАЦІЙНІ ХАРАТЕРИСТИКИ.

ANNOTATION

Mykailyshyn D.A. Plans and specifications of vehicle service station area for motor vehicles ZAZ, Lanos gas-cylinder feed system maintenance and retooling including the investigation of fuel type effect on its operating characteristics.8.07010601 «Automobiles and Automobile Industry». - Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University. - Ternopil, 2017.

The master work concerns the repair shop areadevelopment. The technology for refitmentand maintenance of ZAZ Lanos gas-cylinder equipment with research of the impact offuelon itsperformance is presented.

Key words: repair shop area, gas-cylinder, fuel equipment refitment.